

Jsou rádi, že tehdy nežili

A co Kolder a Biřák, jakou ti měli úlohu? „Měli sestavit dělnickou rolnickou vládu, ale to se nepodařilo,“ líčí student ostravského gymnázia Olgy Havlové.

Dvoudenní seminář s názvem Československo a Ostrava v roce 1968 je v plném proudu. „Některé detaily z té doby mne úplně fascinují. Doufám, že už se nic takového nebude opakovat. Jsem ráda, že jsem se narodila až v této době,“ svěřuje se sedmnáctiletá studentka Tereza Tutková.

Na školních chodbách visí na nástěnkách dobové materiály - fotografie i tisk. List Svobodné Valašsko zaujme velkým titulkem: Semkněme se v jeden šik, Dubček je náš Jánošík. K vidění je i list Městského výboru Komunistické strany Československa v Ostravě nesoucí název Hlas Ostravy. „Posilme zdravé jádro strany,“ vyzývá anonymní autor v článku ze srpnových dní.

Dvoudenního semináře o srpnové okupaci se účastní i studenti z Hlučína, Bohumína nebo ze severočeského Mostu. „Rok 1968 mne hodně zajímá, proto jsem do Ostravy přijela. Ve školách se výuka dějin většinou soustředí jen na středověk. Ale už se nedozvíme, co se dělo před čtyřiceti lety v našem městě. Vždyť čistě teoreticky se to, co se stalo v roce 1968, klidně může opakovat,“ vysvětluje osmnáctiletá studentka třetího ročníku mosteckého gymnázia Marie Stajanovová svou cestu přes polovinu republiky. „Všichni na škole máme téma novodobých dějin rádi. Jde o nezmapovaná témata a ve školách se většinou neučí. Přitom studenti takové věci poznat chtějí,“ vysvětluje ředitelka ostravského gymnázia Dagmar Juchelková důvody, pro které škola seminář pořádá.

Se semináři zaměřenými na poznávání novodobých dějin začali v ostravském gymnáziu Olgy Havlové před třemi lety. První z nich v roce 2006 nazvali Mýty a realita komunistického Československa a byl věnovaný padesátým letům, loňský nesl pojmenování Antisemitismus, holocaust a ostravští Židé. Letos, v rámci čtyřicátého výročí, došlo na srpnovou okupaci.

Hlavním organizátorem seminářů, které jsou v zemi svým zaměřením ojedinělé, je historik a pedagog gymnázia Olgy Havlové Petr Šimíček. Na semináře zve k besedám pamětníky historických událostí, sbírá dobové archiválie.

„Letos jsme vyzvali lidi prostřednictvím televize a rozhlasu, aby nám přinesli své vzpomínky na šedesátý osmý rok v Ostravě. Darovali nebo zapůjčili škole noviny i fotografie z těch dní,“ říká Šimíček. Se studenty besedovali například novináři, kteří po okupaci už v novinách nemohli pracovat. Zájemci mohli vidět dokumentární filmy jako Přerušené jaro od Milana Maryšky, stejně tak teenageri zhlédli také dobové vysílání ostravské televize. „Pro dnešní studenty, kteří se narodili kolem roku 1990, je srpen 1968 dávnou minulostí. To ale vůbec neznamená, že je nezajímá. Bohužel mnohde ve školách probírají Alexandra Makedonského tak dlouho, že nové dějiny nestihnou. Navíc mnohdy ani nevědí, jak k novým dějinám vlastně přistoupit, protože vše je ještě velmi čerstvé,“ myslí si ostravský pedagog.

Včera došlo i na improvizace. Kameraman České televize Petr Dus se během natáčení studentům rozvykládal, jak jej jako mladého muže chytili u tehdejšího ostravského Domu kultury Klementa Gottwalda příslušníci Veřejné bezpečnosti a ostříhali mu vlasy. Za vzpomínky z počínající normalizace byl kameraman

studenty oceněn potleskem. „Bavili jsme se o té době doma s maminkou a ta mi vykládala, jak byl můj strýc u Nové radnice diskutovat s Rusy,“ řekl včera student třetího ročníku Jan Hrubý.

Zeptat se příbuzných, jak oni srpen 1968 prožívali, bylo ostatně jedním ze „seminářových úkolů“ pro studentky. Například Iva Kubánková se tak dozvěděla, jak její babička a dědeček byli zrovna na svatební cestě pod stanem ve slovenských Počuvadlech. Místní je vystrašili, že vypukla válka. Novomanželé šli dlouho pěšky a nikdo jim nechtěl prodat jídlo s argumentem, že je přece válka. Hladoví došli až do Martina, kde poprvé narazili na sovětské tanky. „Ti bažanti byli snad ještě vystrašenější než my,“ vyjádřil se později studentčin dědeček o sovětských vojácích, které v Martině uviděl.